

KRAKUS

WTOREK 1. STYCZNIA, 1822. *NUMER* 1.

KRONIKA NARODOWA:

Roku 999, Bolesław Chrobry, król polski, utraciwszy Kraków od czterech lat; pod czas wojny która musiał prowadzić z Rusią: opanowany zdradą przez Bolesława xięcia czeskiego; szturmem zdobywa napowrót, mimo walecznej obrony Krassoty wodza wojk nieprzyjacielskich, i całą osadę w pień wycina.

DUMKA O KRAKUSACH.

Siostro naszych nieszczęść pozdrawiam cię miła!
Coś krwi polskiej tyle nieraz się napiła,
Pozdrawiam cię Wisło, nad ktorej brzegami,
Stroskani Polacy zbiegli się ze łzami;
" Ratujmy, krzyknęli, ojczyznę kochaną!
„ Przeklęci na wieki, co w domu zostaną!
„ Bądź przeklęty ojcze, co w jedynym synie.
„ Chcesz ocalić siebie, gdy ojczyzna ginie!

„ Niechaj w wiecznym wstydzie i rozpaczy kona,
„ Taka matka, siostra, kochanka i żona, –
„ Co widząc ojczyznę nad przepaścią toni
„ Chce wydzierać oręż z zakrwawionej dłoni:
„ Spieszmy bronić Polskę, nieśmy krwi ostatki;
„ Coż się stanie z dziećmi bez kochanej matki!...„
Rozległa się wrzawa, wstrzęsły się mogiły
A zdziwione nieba ich głos powtórzyły.
Reszta mężnych braci zawarła przymierze;
Powstały Krakusy, powstali rycerze!...
Ostatnie to było nasze wysilenie,
Ale że ostatnie, w tym droższej jest cenie.
Niezwiodła nadziei ta garstka wspaniała,
Byt jej był chwilowy, ale wieczna chwała!
Ktoryż nieprzyjaciel imienia ich nie zna,
Gdy wspomni dzień straszny pod murami Drezna?
Krwią ich sfarbowana zaświadczy Elstera,
Jak niezłamny Polak, za Polskę umiera.

Lecz z was dziś Krakusy, już tylko wspomnienie,
A po brzegach Wisły błądzą wasze cienie..—
Wisło! luba Wisło! gdybyś ty umiała
Opowiedzieć wiekom coś nam łez zabrała!
Kędyś je uniosła? w którą świata stronę?
Ach! może to od nich morskie wody słone.....
Może płuczą brzegi Wassyngtonów ziemi,
Kędy twój kochanek słynie cnoty swemi!
O szczęśliwe!... jeżli dalekie tej strony
Gdzie pod jarzmem srogich, jęczy uciśniony!
Lecz minęła rozpacz, — za cóż nucę żale?
Wskrzesiciel ojczyzny, niemyśliż wspaniale?
W nizinach Krakowa, wolny Zefir wieje!
Nad brzegami Wisły, niekwitnąż nadzieje?

Pielgrzym z Tenczyna.

POSTANOWIENIE KRAKUSA.

Postanowienie moje krótkie, równie jak cała osnowa. Zabawić was. rozśmieszyć, czasem rozczulić, nowego co powiedzieć. zatrudnić, nigdy a nigdy znudzić!... Ostatniego z tych przywilejow, niechcę odbierać gazetom. -- W bardzo uczone rzeczy się niewdaję, ani wgłęboką politykę, *notabene* jeżeli polityka teg czasu może się nazwać głęboką. -- Dzieje naszego wieku, są bardzo zawikłane, więc i moje opowiadania za ich przykładem pokieruję. -- Z *Turcyi* poskoczę do Ameryki, z tamtąd zawitam do *Persów*; -- po drodze wstąpię do Morei, zajrze do Włoch, Hiszpanii, *Portugalii*, słowem tam tylko was pociągnęza sobą, gdzie się co szczególnego, wydarzy; a we wszystkim będę się trzymał *maxymy*, ktora i w gabinetach niepospolite zajmuje miejsce, a tą podług najprawdziwszego domniemania, *Est modus in rebus!*

DZIENNE ZDARZENIA W STOLICY.

Nowy rok od wczorajszego rana, zwiastowała szarańcza latających biletow. Wiele osob życzą sobie mroźniejszej pory. Na wczorajszem posiedzeniu sejmowem, teatr narodowy pozyskał 6000 zp. rocznego zasiłku. Za przykładem reprezentantów wolnego ludu, poszły i Damy nasze że niemal wszystkie loże zaabonowały na zimę a zatym dzięki niebu scen, ojczysta wzrośnie! Młodzież akademicka, tknięta losem cierpiącego ubóztwa, daje w przyszłą sobotę widowisko dramatyczne i muzykę w teatrze narodowym. Redakcya *Pszczołki* i Krakusa, została upoważniona od Towarzystwa Dobroczynności do sprzedaży biletow lożowych aż do soboty. -- Kto nadpłaci, osobno będzie zakwitowany i tym przyjemniej się zabawi, im więcej łez otartych przypisać sobie zdoła. -- Jutro *Kassyno* na ubogich, a w Niedzielę *Reduta.*

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Zmianę ministrow francuzkich spowodowało otwarte wypowiedzenie im wojny przez większość Izby deputowanych a mianowicie rojalistów, tak dalece: że królowi niepozostało, tylko ministrów wezwać nowych, albo rozwiązać izbę. Dla tego też sami rojaliści z siedli w nowym gabinecie. Gdy szło o wybór Prezesa powiedział król: *Richelieu sam niechce*, -- *Xiecia Dekaze lud niechce*, *Tayleranda ja niechcę*,, i Blakas otrzymał tę dostojność. Po zmianie tej, zaraz papiery spadły, co jest wieszczbą niebardzo pożądaną. Minister skarbu Roy, sam podziękował aby z nowemi niesłużyć; -- powszechnie go żałują. -- Jeden półkownik amerykański więziony jest we Francyi od lat 15. za długi, od których procent rośnie; a zatym nigdy niebędzie wolnym ten nieszczęśliwy; ale też i kapitał z procentem przepadnie po jego śmierci. Ordynansa od gwardyj królewskiej, który niosł *portefeille* ministra spraw zagranicznych na radę, napadło sześciu ludzi zbrojnych, w granatowych płaszczach i wydarli mu papiery. Zaraz

Policya ruszyła wszystkie sprężyny. Nazajutrz wielu szpiegów policyjnych chodziło po miejscach schadzek publicznych, w takież płascze przybranych, wygadując dziwne rzeczy przeciw rządowi, ale ta niezgrabna filuterja nieodkryła nikogo, i same tylko domysły zajmują dzisiaj cały *Paryż*, a najbardziej każdy się śmieje z *konceptu*. — W Niemczech rabusie napadają i rozbijają *Poczty*. — Sułtan turecki po odebraniu niepomyślnych wiadomości z Morei, kazał, 104 lat mającego starca xięcia Kalimachi, zamordować. Czyn prawdziwie sułtański!... Brody tureckie idą w gorę, bo już i Grecy zaczynają ich nawzajem wieszać. — Gazety francuzkie nieprzestają się sadzić na opisy rewolucyi w Hiszpanii ktòrą sobie same powiększej części zmyślają. — Sławny dowodzca nieprzyjaciòł konstytucyi hiszpańskiej xiądz Merino, złapany został nakoniec w bliskości miasta Burgos.

TURECKA DEKLARACYA WOYNY.

W Roku 1663. Muhamed IV. sułtan turecki, wypowiedział wojnę cesarzowi niemieckiemu i kròlowi polskiemu w tych słowach: "Z łaski bożej, wielkiego Boga w niebie Molo Mahomet
„ syn, Bóg na ziemi, sławny, potężny cesarz Babilonu i Judei,
„ od wschodu do zachodu, kròl krolòw, wielki kròl całej Ara-
„ bii i Murzynòw, narodzony w tryumfie kròl Jerozolimy, bo-
„ hatyr i posiadacz grobu ukrzyżowanego Chrystusa; zapowiada-
„ my wam: cesarzu niemiecki, królu polski, waszym rycerzom,
„ papieżowi, kardynałom, biskupom, itd. że umyśliliśmy na czele
„ trzynastu krolòw i 1,300,000 pieszych i konnych; z siłą o kto-
„ rej z was żaden niesłyszał ani jej widział, uderzyć na was. Naj-
„ przod chcemy ciebie cesarzu w Wiedniu nawiedzić, i ciebie i
„ kròla polskiego i wszystkich twoich wspołwierców wytracić, ściąć,
„ zadusić, spalić, głodem zamorzyć, a nadewszystko ciebie cesa-
„ rzu, ktòry nieumiesz panować; pozbawiemy cesarstwa, krò-
„ lestwa, berła, i korony; toż samo i papieża z jego potrojną
„ koroną, zrabować, spalić, i zniszczyć chcemy. To wam ce-
„ sarzu niemiecki i kròlu polski zapowiadamy wyraźnie ażebyście
„ o tym wiedzieli.„ *(co za styl!...)* — Teraz data i podpis zajmują drugie
„ tyle, to jest:

"Działo się w naszem samowładnem mieście Stambule, ktò-
„ re w sobie zawiera: 1959 ulic! 90 szpitalów! 1000 łazienek!
„ 480 garkuchni! 997. studni! 120 rynkòw! 115 stajen dla mu-
„ łòw i osłòw! 1652 szkołek! (*a wiele głupców? niewyliczą Suł-*
„ *tan....*) 1600 młynów! 4122. meczetów i kościołow; w tem
„ mieście naszem, ktòre ma obwodu 4. mile, 360 wież i wie-
„ życzek; gdzie niegdy chrześcijan przodkowie nasi dusili, ścinali
„ i ze skòry odzierali ij ktòre to miasto na hańbę chrześcijaństwa
„ posiadać wiecznie będziemy„... Działo się w 25. roku naszego
„ narodzenia 7mym panowania *Muhamed* „

TEATR NARODOWY.

26. Dziś opera: *Cud mniemany*.